

IZLAZI PRVI ŽUPANIJSKI ŽRTVOSLOV

U Osječkoj županiji 13.000 prešućenih žrtava ratnih '40-ih

Objavljeno 3. siječnja, 2020.

Oko **4000 je žrtava** iz poraća. Žrtvoslov, na čak 1100 stranica, obuhvaća i žrtve saveznika bombardiranja

AKOVO

U veljači treba ići u tisak, a u travnju 2020. godine iziće prvi županijski žrtvoslov naslovljen "Prešućene žrtve Drugog svjetskog rata i poraća Osječko-baranjske županije". Veliki tim priređivača i više žrtvoslovnih udruga na njemu radi već četiri godine, "ošljaju" kutije i kutije arhivske i druge građe, žele i na svjetlo dana iznijeti popis prešućenih žrtava s područja današnje Osječko-baranjske županije iz vremena najvećeg svjetskog krvoprolića i vremena nakon njega, ništa manje olovnog od ratnih godina. Prema riječima jednog od priređivača, istraživača komunističkih zločina Pere Šole iz Akova, dosad je tim na izradi žrtvoslova prikupio podatke **za približno 13.000 prešućenih žrtava**, od kojih je njih **približno 4000 iz vremena poraća**. Žrtvoslov je obuhvatio sve prešućene žrtve, dok se onima koje su dosad obrađene, poput onih u obradi bivše jugoslavenske komisije za istraživanje, popis žrtava Drugog svjetskog rata, nije bavio jer su one, isti e Šola, već obrađene, nisu prešućivane, o njima se smjelo govoriti. "Mi smo se bavili žrtvama o kojima se nije smjelo govoriti", dodaje Šola. Žrtvoslov obuhvaća i žrtve saveznika bombardiranja poput onih u Osijeku.

- Uslijed takvih **bombardiranja u Osijeku je ukupno poginulo 2400 ljudi**, što je strašna brojka. Samo u jednom danu u Osijeku je od saveznika bombardiranja stradalo 259 osoba, od čega 70 djece. Grad je tada imao 45.000 stanovnika, pa je 2400 žrtava više od pet posto njegova ukupnog tadašnjeg življa. To je strašna brojka, a o čemu se dosad točno nije znalo - kaže Šola.

Žrtvoslov obuhvaća ljudske gubitke, civile, hrvatsku vojsku, bleiburške žrtve, Folksdojere, nestale..., drugim riječima, sve prešućene ljudske gubitke.

- Dodatni posao bit će rad po skupinama - djeca, žene, civili..., no i to će biti obrađeno do travnja, kada će žrtvoslov biti predstavljen - dodaje Šola. Uz njega, priređivači su i Ivo Tubanović, Željko Mauzer, Marko Krznarić, Josip Semijaljac, trojica u međuvremenu preminulih priređivača - Damir Kovačević Štuka, Bruno Bandlić i uro Mikšašek. Anto Pavlović priređivač je u ime akovačko-osječke nadbiskupije, pa Šola kaže kako je prvi žrtvoslov OBŽ-a zajednički projekt triju žrtvoslovnih udruga i Nadbiskupije. Na projektu angažirane tri žrtvoslovne udruge su Hrvatski domobran Osijek, Hrvatsko društvo političkih zatvorenika OBŽ-a i Hrvatski obredni zdrug Jazovka - krilo akovo.

Tim priređivača do podataka je dolazio u matičnim knjigama umrlih, Narodnim novinama i tamošnjim proglašenjima osoba mrtvima, u arhivima, arhivskoj bolnici kojigra i, gdje su, isti će Šola, nailazili i na doslovce izrezane listove, dnevnim izvješćima tadašnjih organa vlasti i dr.

- Za Osijek je zanimljivo da kada je partizanska vojska krajem rata došla na lijevu obalu Drave, dnevno je ubijala 4 - 5 osoba. Bilo je opasno kretati se kao u Sarajevu 1992. Snajperi, bacači, puške... Naravno to je bio problem kretati se Strossmayerovom ulicom pa su ljudi stajali da se prema Dravi, vrebalo s pijeskom, da se zaštite. To je prešućeno - kaže Šola.

Ostali, manji gradovi također imaju značajan broj prešućenih žrtava - **akovština oko 3000, naši ki kraj oko 2500...** Samo u **akovštini otkriveno je dosad gotovo 50 masovnih grobnica tih žrtava.**

Ovaj projekt financijski su podržali Grad akovo i Osječko-baranjska županija.

Suzana Župan

Najmanje žrtava imala je Baranja

- Najmanje žrtava ima Baranja jer zbog pripadanja Mađarskoj u vrijeme Drugog svjetskog rata, tu nije bilo partizana ni komunističke partije, pa, pokazalo je ovo istraživanje, nema ni žrtava. Ono potvrđuje da je tu bilo partizana, bilo bi jako puno žrtava, ovako ih ima iz mađarske vojske i kada su partizani došli u Baranju. Istraživanje potvrđuje - najviše zločina bilo je gdje su bili partizani - kaže Šola.

Prvi županijski žrtvoslov "Prešućene žrtve Drugog svjetskog rata i poraća Osječko-baranjske županije" imaće čak 1100 stranica i tvrdi uvez, a uz popis prešućenih žrtava, i priloge - fotografije, isječke iz Hrvatskog lista, preslike dokumenata i dr.